

واریانت دلتا، خیز یا پاندمی جدید

با گسترش واریانت دلتا در دنیا از اوایل خرداد ماه علیرغم شروع واکسیناسیون، نگرانی در مورد همه گیری این واریانت در حال افزایش است. در حال حاضر در ۱۳۲ کشور جهان واریانت دلتا رو به گسترش بوده و سوش غالب در آمریکا ست. به حدی که میزان سرعت ابتلای واریانت دلتا، معادل با بیماری آبله مرغان در نظر گرفته شده است. مبتلا شدن افراد واکسینه شده، این سنوال در افکار عمومی در حال شکل گرفتن است که اثربخشی واکسن چقدر است؟ دیدگاه های منفی در صورت شکل گیری نسبت به واکسن در جامعه ممکن است نظام سلامت با توجه به سرایت پذیری بالای این واریانت با چالش مضاعف روبرو شود. به طوری که اخیرا CDC گاید لاین مراقبت در برابر کووید ۱۹ را بازنگری نموده و بدلیل میزان سرایت و انتقال سریع واریانت دلتا در جامعه، گسترش سریع تر پوشش واکسن و رعایت مطلق ماسک زدن فراگیر، حتی در افراد واکسینه شده در محیط های بسته را توصیه نموده است.

نتایج یک مطالعه منتشر شده در ۳۰ جولای روز جمعه در گزارش هفتگی این مرکز نشان می دهد؛ در یک گردهمایی در جشنی در ماساچوست از ۴۶۹ نفر، سه چهارم یا ۷۴ درصد افراد مبتلا شده واکسیناسیون کامل داشتند که ۲۷۴ نفر از این افراد به عفونت علامت دار مبتلا شدند. میزان لود ویروس در افراد با دو دوز واکسن، برابر با افراد غیر واکسینه بوده است. علامت غالب در این افراد سرفه، سردرد، گلو درد، تب و درد عضلانی بوده است. از ۵ بیمار بستری ۴ نفر دو دوز واکسن را کامل دریافت کرده بودند. ولی در این افراد مرگ گزارش نشده بود. واریانت دلتا در ۹۰ درصد نمونه های تست ۱۳۳ بیمار گزارش شده بود. همچنین محتمل است با افزایش پوشش واکسیناسیون کامل، افراد واکسینه شده بیشتری به کرونا در جامعه مبتلا شوند و میزان افراد ناقل بی علامت در جامعه کمتر از حد واقعی بر آورد گردد. این موارد از محدودیت های مطالعه مذکور است.

طبق گزارش اخیر CDC، واریانت دلتا دوره انتقال طولانی تر و میزان سرایت پذیری بیشتری دارد و در افراد ناقل بی علامت با سویه دلتا حتی در افراد واکسن زده، خطر انتقال عفونت مطرح است. سالمندان و افراد با نقص ایمنی با وجود واکسیناسون کامل در خطر بیشتر ابتلا به کرونا قرار دارند. هر چند در گزارش های میدانی در کشور، موارد افزایش ابتلا در کودکان احتمالا ناشی از عدم رعایت زدن ماسک مطرح است. بنا به همین گزارش، واکسن خطر مرگ را ده برابر وخطر عفونت را سه برابر کاهش می دهد و ۹۰ درصد از عفونت شدید پیشگیری می کند. اما بنظر می رسد اثربخشی کمتری در پیشگیری از انتقال عفونت دارد. در آمریکا در ماه اخیر هر هفته ۳۲ هزار عفونت علامت دار در ۱۶۲ میلیون نفر رخ داده است. طبق گزارش دیگر CDC در ۱۹ جولای، ۵۹۱۴ نفر از افراد فول واکسینه در بیمارستان بستری شده یا فوت کرده اند. موارد ابتلا در افراد واکسن زده بیشتر بخاطر دور همی های مکرر و افرادی که پس از واکسن اولیه پاسخ انتی بادی مناسب نداشته اند، رخ داده است. علی رغم برخی مطالعاتی که مدعی هستند واکسن ها در برابر سویه دلتا اثربخش نیستند، محققان نظام سلامت واکسن را اقدامی موثر در کنترل پاندمی می دانند. زیرا ۹۷ درصد بستری و ۹۹ درصد مرگ افراد از کرونا در آمریکا در افراد غیر واکسینه بوده است. از دو هفته اخیر در امریکا ۱۴۵ درصد مرگ و بستری شدن افراد ناشی از کرونا در مناطقی با پوشش واکسیناسیون نسبی یا افراد واکسن زده در حال افزایش است.

در گاید لاین جدید CDC، ماسک زدن فراگیر حتی افراد با واکسیناسیون کامل در فضا های بسته به شدت توصیه شده است. دوز یاد آور سوم واکسن کرونا برای افراد سالم مطرح نیست؛ ولی کارکنان نظام سلامت در معرض خطر، افراد با نقص ایمنی و سالمندان مطرح است. هم چنین در این گزارش واکسیناسیون اجباری کادر درمان توصیه شده است.

در افراد مبتلا با واریانت دلتا در مسیر عبوری بینی- حلقی لود ویروس ۱۰۰۰ برابر بیشتر از دیگر واریانت هاست. به همین خاطر میزان انتقال از افراد مبتلا خیلی بیشتر است. عدد RO یا میزان شیوع ۸ تا نه است. یعنی هر فرد می تواند حداقل معادل ۸ الی نه نفر را مبتلا کند. بنا به گزارش داخلی هفتگی مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری ها در آمریکا میزان سرایت پذیری از سرخک کمتر ولی از سرماخوردگی، انفلونزای اسپانیایی ۱۹۱۸، سارس، مرس، ابولا و آبله مسری تر است. لذا باید اذعان کرد: [مبارزه عوض شده است. ۱۰۰ مورد مبتلا در ۱۰۰ هزار نفر در هفته، میزان انتقال بالا تعریف می شود. در واریانت دلتا بیش از ۳۰۰ نفر در ۱۰۰ هزار نفر در یک هفته در آمریکا مبتلا می شوند. واریانت دلتا دوره طولانی تری لود ویروسی بالا دارد. میانگین ۱۸ روز و حداکثر ۳۰ روز؛ در مقابل ۱۳ روز واریانت های پیشین کرونا. خطر عفونت مجدد ۶ ماه پس از عفونت اولیه در دلتا بیشتر از واریانت آلفاست. ۱/۴۶ برابر. وایرال لود دلتا ۱۰ برابر بیشتر از واریانت های پیشین است. در واریانت دلتا بین میزان لود ویروس افراد فول واکسینه و واکسن نزده تفاوتی وجود ندارد. واریانت دلتا نسبت به واریانت های قبلی و بخصوص آلفا بیماری شدید تری ایجاد می کند.

در مطالعه انجام شده در کانادا شانس بستری شدن در بیمارستان با سویه دلتا ۲/۲ برابر و شانس بستری شدن در بخش ویژه ۳/۸۷ برابر؛ در سنگاپور شانس نیاز مبرم به اکسیژن و بستری در بخش ویژه و مرگ ۴/۹ برابر و شانس عارضه پنومونی ۱/۸۸ برابر بر آورد شده است.

اثر بخشی واکسن فایزر و بیونتک در مطالعه انجام شده در انگلیس در برابر واریانت دلتا در عفونت تایید شده ۷۹ درصد در واریانت آلفا کمی بیش از ۹۰ درصد؛ در عفونت علامت دار ۸۸ درصد و در واریانت آلفا کمی بیش از ۹۰ درصد؛ اثر بخشی این دو واکسن در برابر بستری شدن ۹۶ درصد در دلتا و آلفا تعیین شده است. اما در مطالعه انجام شده در اسرائیل اثربخشی واکسن فایزر و بیونتک در برابر عفونت تایید شده و عفونت علامت دار ۶۴ درصد در دلتا، در مقابل ۹۰ درصد در آلفا و اثر بخشی این دو واکسن نسبت به مرگ و بستری شدن در دلتا ۹۳ درصد و در آلفا در حدود ۹۶ درصد است. اثربخشی واکسن فایزر و بیونتک ۷ تا ۲۷ روز پس از دو دوز واکسن، در سویه دلتا در افراد با نقص ایمنی کمتر بوده؛ ۷۵ درصد در برابر عفونت علامت دار و ۵۹ درصد نسبت به بستری شدن در بیمارستان اثر بخشی داشته است. در گزارش CDC با میزان شیوع یا RO برابر ۵ یا میزان بروز ۵۰ مورد ابتلا در ۱۰۰ هزار نفر در هفته؛ اثر بخشی واکسن ۷۵ تا ۸۵ درصد و اثر بخشی ماسک ۴۰ تا ۶۰ درصد و کنترل فردی با اثر بخشی ۲۰ درصد فرض گردید. در این مدل فرصی واریانت دلتا با پوشش واکسیناسیون ۶۰ درصد و ماسک زدن فراگیر همه افراد، احتمال عفونت ۲۵ تا ۳۰ درصد بر آورد شده است. در صورت پوشش واکسیناسیون ۲۰ درصد با وجود ماسک زدن فراگیر احتمال عفونت بین ۸۵ تا ۹۵ درصد تخمین زده می شود. تنها با پوشش واکسیناسیون ۸۰ درصد و ماسک زدن فراگیر احتمال عفونت زیر ۱۰ درصد در جامعه خواهد بود.

براساس نتایج این گزارش مشخص است تنها استراتژی کنترل همه گیری پوشش واکسیناسیون بالا و سریع در جامعه هم زمان با ماسک زدن و اجرای سیاست های کنترلی محدود کننده می باشد.

با توجه به پوشش واکسیناسیون کند و میزان افرادی که دو دوز واکسن دریافت کرده اند کمی بیش از ده درصد در کشور است؛ همزمان با کاهش میزان رعایت پروتکل های بهداشتی از قبیل ماسک زدن و اجتناب از دورهم بودن در فضا های بسته توسط آحاد مردم، کنترل همه گیری واریانت دلتا در کشور

دور از تصور است. بخصوص از اول محرم محتمل است در حین عزاداری دسته جمعی در فصل تابستان ماسک زدن رعایت نشود. با کندی سرعت واکسیناسیون در کشور و اشباع ظرفیت های درمانی نظام سلامت و کمبود دارو؛ تا نیمه شهریور ماه در صورت عدم اقدامی عاجل و ادامه روند کنونی، انتظار بحران در کشور هست که به صورت افزایش ابتلا و مرگ و میر نمایان خواهد شد.